

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบของการจัดการความรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา 2) สร้างรูปแบบการจัดการความรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา 3) ทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการความรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา โดยผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของการจัดการความรู้ของโรงเรียนประถมศึกษา

การศึกษาค้นคว้าองค์ประกอบของการจัดการความรู้ในโรงเรียนประถมศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากแนวคิดของผู้เชี่ยวชาญและหน่วยงานทางการศึกษา รวมทั้งผลการวิจัยของนักวิชาการ นำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วสังเคราะห์สรุปเป็นองค์ประกอบของการจัดการความรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา ดังนี้

1.1 ผลการศึกษาค้นคว้าองค์ประกอบของการจัดการความรู้ในโรงเรียนประถมศึกษาจากแนวคิดของผู้เชี่ยวชาญ ปรากฏผลดังตารางที่ 2

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาองค์ประกอบของการจัดการความรู้ในโรงเรียนประถมศึกษาจากแนวคิดของผู้เชี่ยวชาญ

ที่	แก้วเวียง น่านาผล (2551 : 29)	ชินภัทร ภูมิรัตน (web.eng.ubun.ac.th : 11/12/2555)	ฐิติพร ชมภูคำ (2548 : 22 – 28)	ประพนธ์ ผาสุกข์ยึด (2549 : 19 – 26)	สุวรรณ เหรียญ เสาวภาคย์ (2548 : 12)	เต็มจิต จันทร์ทคา (tunchanokp. multiply.com : 11/08/2556)	Collison and Parcell (2004 : 20 – 21)	สรุปผล การศึกษา
1	คนเป็นผู้ใช้ เป็นผู้สร้างและ เป็นผู้ให้ความรู้	คน เป็นทรัพยากรที่ สำคัญที่สุด เพราะ คนเป็นผู้จัดการ ความรู้	บุคลากรเป็น องค์ประกอบ สำคัญ เพราะการ จัดการความรู้ ต้องใช้บุคลากร ที่มีความรู้ ความสามารถ		คนเป็นส่วน สำคัญที่สุดใน การนำความรู้ ไปใช้ให้เกิด ประโยชน์	คนเป็นกำลัง สำคัญที่จะนำ ความรู้ไปใช้ ประโยชน์เพื่อ องค์กร	คนหรือบุคลากร ที่มีความรู้ ความสามารถใน การจัดการ ความรู้	
2	ใช้เครื่องมือ และเทคโนโลยี	เทคโนโลยีจะมีส่วน สนับสนุนให้การ ทำงานขององค์กรมี ประสิทธิภาพ	เทคโนโลยี สารสนเทศที่มี คุณภาพ จะเป็น เครื่องมือช่วยให้ การสื่อสาร ข้อมูลระหว่าง บุคคลมี ประสิทธิภาพ		เทคโนโลยีเป็น เครื่องมือช่วยให้ การค้นหา จัดเก็บ แลกเปลี่ยนและ นำความรู้ไป ใช้ได้ง่ายและ รวดเร็ว	เทคโนโลยีเป็น เครื่องมือพัฒนา โครงสร้าง พื้นฐานของ ความรู้ใน องค์กร ให้เป็น ความรู้ที่เกิด ประโยชน์	เทคโนโลยี สารสนเทศ เป็น เครื่องมือในการ สื่อสาร การ ค้นหา จัดเก็บ แลกเปลี่ยน และ นำความรู้ไปใช้	

ที่	แก้วเวียง น่านาผล (2551 : 29)	ชินภัทร ภูมिरัตน์ (web.eng.ubun.ac.th : 11/12/2555)	ฐิติพร ชมภูคำ (2548 : 22 – 28)	ประพนธ์ ผาสุกยัต (2549 : 19 – 26)	สุวรรณ เหรียญ เสาวภาคย์ (2548 : 12)	เต็มจิต จันททา (tunchanokp. multiply.com : 11/08/2556)	Collison and Parcell (2004 : 20 – 21)	สรุปผล การศึกษา
3	บรรณานุกรมและ วรรณกรรมของ การปรับเปลี่ยน พฤติกรรมและ ค่านิยมการ ทำงานที่เอื้อต่อ การเรียนรู้					พัฒนกรรมการ ปรับเปลี่ยน พฤติกรรมและ ค่านิยมในการ ทำงาน		บรรณานุกรมและ วรรณกรรมการ ปรับเปลี่ยน พฤติกรรมและ ค่านิยมการ ทำงานที่เอื้อต่อ การเรียนรู้
4		กระบวนการทั้งที่เป็น ทางการและไม่เป็น ทางการ		การแลกเปลี่ยน เรียนรู้ถือว่าเป็น ส่วนสำคัญของ การจัดการ ความรู้	กระบวนการ ความรู้ เป็นการ บริหารจัดการ เพื่อนำความรู้จาก แหล่งความรู้ไป ใช้เพื่อให้เกิดการ ปรับปรุงและ นวัตกรรม	เครื่องมือและ กระบวนการ จัดการความรู้	กระบวนการที่ เป็นแนวทางหรือ ขั้นตอนของการ จัดการความรู้	กระบวนการที่ เป็นขั้นตอนของ การนำความรู้จาก แหล่งความรู้ไป ใช้เพื่อให้เกิด ประโยชน์ โดยมี การแลกเปลี่ยน เรียนรู้เป็นส่วน สำคัญ

ที่	แก้วเวียง น่านาผล (2551 : 29)	จินกัทร ภูมิตตัน (web.eng.ubu.ac.th : 11/12/2555)	วิดิพร ชมภูคำ (2548 : 22 – 28)	ประพนธ์ ผาศุกย์ (2549 : 19 – 26)	สุวรรณ เหรียญ เสาวภาคย์ (2548 : 12)	เต็มจิต จันททา (tunchanokp. multiply.com : 11/08/2556)	Collison and Parcel (2004 : 20 – 21)	สรุปผล การศึกษา
5				วิสัยทัศน์ของ การจัดการ ความรู้คือ เป้าหมายของ การจัดการ ความรู้				วิสัยทัศน์ของ การจัดการ ความรู้คือ เป้าหมายของ การจัดการ ความรู้
6				มีคลังความรู้ หรือชุมชนรู้ ที่ได้จากการ เก็บสะสมและ นำมาแบ่งปัน				คลังความรู้ หรือ ชุมชนรู้ที่ได้ จากการเก็บ สะสมและนำมา แบ่งปัน
7				การแลกเปลี่ยน เรียนรู้				การแลกเปลี่ยน เรียนรู้
8						การวัดผล		การวัดผล
9						การยกย่อง ชมเชยให้รางวัล		การยกย่อง ชมเชยให้รางวัล

จากการศึกษาแนวคิดของผู้เชี่ยวชาญสรุปได้ว่า องค์ประกอบของการจัดการความรู้ในโรงเรียนประถมศึกษาประกอบด้วย 1) บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการความรู้ 2) เทคโนโลยีสารสนเทศที่เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร การค้นหา จัดเก็บ แลกเปลี่ยนและนำความรู้ไปใช้ 3) บรรยากาศและวัฒนธรรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและค่านิยมการทำงานที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 4) กระบวนการที่เป็นขั้นตอนของการนำความรู้จากแหล่งความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นส่วนสำคัญ 5) วิสัยทัศน์การจัดการความรู้เป็นเป้าหมายของการจัดการความรู้ 6) คลังความรู้หรือชุมชนความรู้ 7) การวัดผล และ 8) การยกย่องชมเชยให้รางวัล

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

1.2 ผลการศึกษาองค์ประกอบของการจัดการความรู้ในโรงเรียนประถมศึกษาจากแนวคิดของหน่วยงานทางการศึกษา ปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาองค์ประกอบของการจัดการความรู้ในโรงเรียนประถมศึกษาจากแนวคิดของหน่วยงานทางการศึกษา

ที่	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553 : 10 – 11)	สถาบันวิจัยและพัฒนาการวิจัย (2551 : 6 – 7)	สถาบันพัฒนาผู้บริหาร (2548 : 15 - 16)	สถาบัน กศน. ภาคเหนือ (teacher80std.blogspoint.com : 2/07/2555)	สรุปผลการศึกษา
1	วัฒนธรรมองค์กรที่มีความสำคัญต่อการจัดการความรู้คือวัฒนธรรมการเรียนรู้ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่สำคัญของการเรียนรู้		มีการเปลี่ยนแปลงค่านิยมและพฤติกรรมการทำงานของครูและบุคลากร		วัฒนธรรมองค์กรที่มีความสำคัญต่อการจัดการความรู้ การเปลี่ยนแปลงค่านิยมและพฤติกรรมการทำงานของครูและบุคลากร คือวัฒนธรรมการเรียนรู้ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่สำคัญของการเรียนรู้
2	ภาวะผู้นำในการจัดการความรู้	คนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดเพราะเป็นแหล่งความรู้และเป็นผู้นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์		ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นผู้นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อกระบวนการจัดการศึกษา	ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีภาวะผู้นำในการจัดการความรู้ เพราะเป็นแหล่งความรู้และเป็นผู้นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา

ที่	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553 : 10 – 11)	สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้ (2551 : 6 – 7)	สถาบันพัฒนาผู้บริหาร (2548 : 15 - 16)	สถาบัน กศน. ภาคเหนือ (teacher80std.blogspot.com : 2/07/2555)	สรุปผลการศึกษา
3	เทคโนโลยีที่พัฒนาการเพื่อให้นักเรียนสามารถค้นหา จัดเก็บ แลกเปลี่ยน รวมทั้งนำความรู้ไปใช้ได้อย่างรวดเร็ว	การสื่อสารความเข้าใจเรื่องการจัดการความรู้โดยการฝึกอบรมและการเรียนรู้ในเรื่องการจัดการความรู้	เทคโนโลยีและการสื่อสารเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้คนสามารถค้นหา จัดเก็บ แลกเปลี่ยน นำความรู้ไปใช้ได้ อย่างง่ายและรวดเร็วขึ้น	เทคโนโลยีและการสื่อสารเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้คนสามารถค้นหา จัดเก็บ แลกเปลี่ยน นำความรู้ไปใช้ได้ อย่างง่ายและรวดเร็วขึ้น	เทคโนโลยีและการสื่อสารเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้คนสามารถค้นหา จัดเก็บ แลกเปลี่ยน นำความรู้ไปใช้ได้ อย่างง่ายและรวดเร็วขึ้น
4	กระบวนการความรู้ที่เป็นการบริหารจัดการเพื่อนำความรู้จากแหล่งความรู้ไปให้ผู้รู้ เพื่อทำให้เกิดนวัตกรรม	กระบวนการและเครื่องมือในการจัดการความรู้	กระบวนการที่เป็นวิธีการนำความรู้จากแหล่งความรู้ไปเผยแพร่อย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้	กระบวนการความรู้ที่เป็นวิธีการนำความรู้จากแหล่งความรู้ไปเผยแพร่อย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้	กระบวนการความรู้ที่เป็นการบริหารจัดการเพื่อนำความรู้จากแหล่งความรู้ไปให้ผู้รู้ และเผยแพร่อย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้เพื่อทำให้เกิดนวัตกรรม
5		การวัดผลการจัดการความรู้	การวัดผลการจัดการความรู้		การวัดผลการจัดการความรู้
6		การยกย่องชมเชยและให้รางวัลเพื่อเป็นแรงจูงใจ	การยกย่องชมเชยและให้รางวัลเพื่อเป็นแรงจูงใจ		การยกย่องชมเชยและให้รางวัลเพื่อเป็นแรงจูงใจ

จากการศึกษาแนวคิดจากหน่วยงานทางการศึกษาสรุปได้ว่า องค์ประกอบของการจัดการความรู้ในโรงเรียนประถมศึกษาประกอบด้วย 1) วัฒนธรรมองค์กรที่มีความสำคัญต่อการจัดการความรู้ การเปลี่ยนแปลงค่านิยมและพฤติกรรมการทำงานของครูและบุคลากรคือวัฒนธรรมการเรียนรู้ ซึ่งเป็นพฤติกรรมสำคัญของการเรียนรู้ 2) ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีภาวะผู้นำในการจัดการความรู้ เพราะเป็นแหล่งความรู้และเป็นผู้นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อกระบวนการจัดการศึกษา 3) เทคโนโลยีและการสื่อสารเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้คนสามารถค้นหา จัดเก็บ แลกเปลี่ยน และนำความรู้ไปใช้ได้โดยง่ายและรวดเร็วยิ่งขึ้น 4) กระบวนการความรู้ที่เป็นการบริหารจัดการเพื่อนำความรู้จากแหล่งความรู้ไปให้ผู้รู้ และเผยแพร่อย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้เพื่อทำให้เกิดการปรับปรุงและนวัตกรรม 5) การวัดผลการจัดการความรู้ และ 6) การยกย่องชมเชยให้รางวัลเพื่อเป็นแรงจูงใจ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

1.3 ผลการศึกษาองค์ประกอบของการจัดการความรู้ในโรงเรียนประถมศึกษาจากผลการวิจัยของนักวิชาการ ปรากฏดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการศึกษาองค์ประกอบของการจัดการความรู้ในโรงเรียนประถมศึกษาจากผลการวิจัยของนักวิชาการ

ที่	ปีขนาด บุญมีพิพิธ (2551 : 237)	จำริญ จิตรหลัง (2550 : 56 – 57)	Hlupic ; Pouloudi ; & Rzevski (2002 : 96)	Sallis ; & Jones (2002 : 126 – 129)	Chen (2004: 2)	Keyser (2004 : 2)	สรุปผลการศึกษา
1	กระบวนการจัดการ ความรู้โดย แบ่งปัน แลกเปลี่ยน ความรู้ และ ประสบการณ์เพื่อ สร้างความรู้ใหม่ เป็นส่วนสำคัญของ กระบวนการ			มีการแบ่งปันความรู้		มีกระบวนการ จัดการความรู้	กระบวนการจัดการ ความรู้ มีการแบ่งปัน แลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ เพื่อสร้างความรู้ใหม่ เป็นส่วนสำคัญของ กระบวนการ
2	การนิเทศติดตาม และประเมินผลเพื่อ นำผลไปพัฒนา ให้ประสิทธิภาพ สูงขึ้น					มีการวัดผล จัดการความรู้	การนิเทศติดตามและ ประเมินผลเพื่อนำผล ไปพัฒนางานให้มี ประสิทธิภาพสูงขึ้น

ที่	มีชื่อนาน บุญมีพิพิธ (2551 : 237)	จำเรียง จิตรหลัง (2550 : 56 – 57)	Hlupic ; Pouloudi ; & Rzevski (2002 : 96)	Sallis ; & Jones (2002 : 126 – 129)	Chen (2004: 2)	Keyser (2004 : 2)	สรุปผลการศึกษา
3	การเปลี่ยนแปลงวิธี คิด ทักษะคิด และ พฤติกรรมในการ ทำงานของคนจาก วิสัยทัศน์และ เป้าหมายองค์กร	บรรยากาศและ วัฒนธรรมองค์กร แบบเปิดเผยและ ร่วมมือกันทำงาน	บรรยากาศและ วัฒนธรรมองค์กร มีผลต่อการจัดการ ความรู้มากที่สุด	มีวัฒนธรรม องค์กร		มีวัฒนธรรม องค์กร	บรรยากาศและ วัฒนธรรมองค์กร แบบเปิดเผยและ ร่วมมือกันทำงานมีผล ต่อการจัดการความรู้ มากที่สุด
4	วิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ที่ เป็นสิ่งบ่งบอกถึง ทิศทางในการปฏิบัติ ขององค์กร	วิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ที่ เป็นสิ่งบ่งบอกถึง ทิศทางในการปฏิบัติ ขององค์กร		วิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์	วิสัยทัศน์และกล ยุทธ์เกี่ยวกับกา จัดการความรู้		วิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ที่เป็น สิ่งบ่งบอกถึงทิศทาง ในการปฏิบัติของ องค์กร
5	บุคลากรที่มีภาวะ ผู้นำการเรียนรู้ มี ความรู้ความสามารถ และทักษะในการ เรียนรู้ คิด ทำถึง ใหม่ๆ	บุคลากรที่มีภาวะ ผู้นำการเรียนรู้ มี ความรู้ความสามารถ และทักษะในการ เรียนรู้ คิด ทำถึง ใหม่ๆ	คนเป็น องค์ประกอบที่มีผล ต่อการจัดการ ความรู้มากที่สุด	ทีมงานและทีมการ เรียนรู้ที่มีภาวะผู้นำ และการจัดการ	ผู้นำที่มีพฤติกรรม ในการส่งเสริมและ สนับสนุนการ จัดการความรู้		บุคลากรที่มีภาวะผู้นำ การเรียนรู้ มีความรู้ ความสามารถ และ ทักษะในการเรียนรู้ คิดและทำสิ่งใหม่ ๆ

ที่	ปิยะนาถ บุญชีพพิพิธ (2551 : 237)	จำริญ จิตรหลัง (2550 : 56 – 57)	Hlupic ; Pouloudi ; & Rzevski (2002 : 96)	Sallis ; & Jones (2002 : 126 – 129)	Chen (2004: 2)	Keyser (2004 : 2)	สรุปผลการศึกษา
6	การวางแผน กำหนดขั้นตอนของ การจัดการความรู้ อย่างเป็นระบบ	โครงสร้างองค์การ ที่มีการจัดระบบงาน และมีบุคลากร รับผิดชอบ มีการ กระจายอำนาจ หน้าที่ความ รับผิดชอบและ ส่งเสริมการมี ส่วนร่วม				โครงสร้างองค์การ แบบแนวราบและ กลยุทธ์ในการ จัดการความรู้	โครงสร้างองค์การที่มี การจัดระบบงานที่ ชัดเจน มีบุคลากร รับผิดชอบ มีการ กระจายอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ และ ส่งเสริมการมีส่วนร่วม มีการวางแผน
7		กลไกการนิเทศ และมีการประกัน คุณภาพภายใน					กำหนดขั้นตอนของการ จัดการความรู้อย่างเป็น ระบบมีระบบและกลไก การนิเทศ และมีกลไก ประกันคุณภาพภายใน

ที่	มียะนาถ บุญมีพิพิธ (2551 : 237)	การติดต่อสื่อสาร ระหว่างบุคคลใน องค์กร ด้วยวิธีการ ต่าง ๆ เพื่อให้เกิด ความเข้าใจร่วมกัน	จำริญ จิตรหลัง (2550 : 56 – 57)	Hlupic ; Pouloudi ; & Rzevski (2002 : 96)	Sallis ; & Jones (2002 : 126 – 129)	Chen (2004: 2)	Keyser (2004 : 2)	สรุปผลการศึกษา
8		เทคโนโลยีเป็น เครื่องมือที่จะช่วย ในการสื่อสาร แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ข้อมูลและช่วยใน การจัดเก็บข้อมูลได้ อย่างมี ประสิทธิภาพ	มีเทคโนโลยี สารสนเทศ	มีเทคโนโลยี สารสนเทศ			มีเทคโนโลยี สารสนเทศ	เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นเครื่องมือที่จะช่วย ในการสื่อสาร การ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูล และช่วยในการจัดเก็บ ข้อมูลได้อย่างมี ประสิทธิภาพ
9	การยกย่อง ชมเชย ให้รางวัลตอบแทน ความสำเร็จของการ จัดการความรู้	การเสริมแรงเพื่อ สร้างขวัญกำลังใจ ในการปฏิบัติงาน ให้แก่บุคลากรโดย การส่งเสริมความ ก้าวหน้า การยกย่อง ชมเชย และให้ รางวัล						การเสริมแรงเพื่อสร้าง ขวัญกำลังใจในการ ปฏิบัติงานให้แก่ บุคลากร โดยการ ส่งเสริมความก้าวหน้า การยกย่อง ชมเชย และ ให้รางวัล

จากการศึกษาผลการวิจัยของนักวิชาการสรุปได้ว่า องค์ประกอบของการจัดการความรู้ในโรงเรียนประถมศึกษาประกอบด้วย 1) กระบวนการจัดการความรู้ โดยมีการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์เพื่อสร้างความรู้ใหม่เป็นส่วนสำคัญของกระบวนการ 2) การนิเทศติดตามและประเมินผล เพื่อนำผลไปพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น 3) บรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ แบบเปิดเผยและร่วมมือกันทำงานมีผลต่อการจัดการความรู้มากที่สุด 4) วิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ที่เป็นสิ่งบ่งบอกถึงทิศทางในการปฏิบัติขององค์การ 5) บุคลากรที่มีภาวะผู้นำการเรียนรู้ มีความรู้ความสามารถและทักษะในการเรียนรู้ คิดและทำสิ่งใหม่ๆ 6) โครงสร้างองค์การที่มีการจัดระบบงานที่ชัดเจน มีบุคลากรรับผิดชอบ มีการกระจายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ และส่งเสริมการมีส่วนร่วม มีการวางแผน กำหนดขั้นตอนของการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ มีระบบและกลไกการนิเทศ และมีการประกันคุณภาพภายใน 7) เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นเครื่องมือที่จะช่วยในการสื่อสาร การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลและช่วยในการจัดเก็บข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ 8) การเสริมแรงเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากร โดยการส่งเสริมความก้าวหน้า การยกย่อง ชมเชยและการให้รางวัล

1.4 การสังเคราะห์แนวคิดของผู้เชี่ยวชาญ หน่วยงานทางการศึกษาและผลการวิจัยของนักวิชาการ เป็นองค์ประกอบของการจัดการความรู้ในโรงเรียน
 ประถมศึกษา ปากมุดตั้งตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การสังเคราะห์แนวคิดของผู้เชี่ยวชาญ หน่วยงานทางการศึกษาและผลการวิจัยของนักวิชาการ เป็นองค์ประกอบของการจัดการความรู้
 ในโรงเรียนประถมศึกษา

ที่	แนวคิดของผู้เชี่ยวชาญ	แนวคิดของหน่วยงานทางการศึกษา	ผลการวิจัยของนักวิชาการ	องค์ประกอบที่สังเคราะห์ได้
1	คนหรือบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการจัดการความรู้	ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มี ภาวะผู้นำในการจัดการความรู้ เพราะ เป็นแหล่งความรู้และเป็นผู้นำความรู้ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อ กระบวนการจัดการศึกษา	บุคลากรที่มีภาวะผู้นำการเรียนรู้ มี ความรู้ความสามารถและทักษะใน การเรียนรู้ คิดและทำสิ่งใหม่ๆ	ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มี ภาวะผู้นำในการเรียนรู้ มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการเรียนรู้ และจัดการความรู้ เป็นแหล่งความรู้ และเป็นผู้นำความรู้ไปใช้ให้เกิด ประโยชน์ต่อกระบวนการจัดการ ศึกษา คิดและทำสิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ
2	เทคโนโลยีสารสนเทศที่เป็นเครื่องมือ ในการสื่อสาร การค้นหา จัดเก็บ แลกเปลี่ยนและนำความรู้ไปใช้	เทคโนโลยีและการสื่อสารเป็น เครื่องมือที่ช่วยให้คนสามารถค้นหา จัดเก็บ แลกเปลี่ยน และนำความรู้ไป ใช้ได้โดยง่ายและรวดเร็วยิ่งขึ้น	เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นเครื่องมือ ที่ช่วยในการสื่อสาร การแลกเปลี่ยน เรียนรู้ข้อมูลและช่วยในการจัดเก็บ ข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ	เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นเครื่องมือ ที่ช่วยในการสื่อสาร การค้นหา จัดเก็บ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำ ความรู้ไปใช้ได้โดยง่ายและรวดเร็ว ยิ่งขึ้น

ที่	แนวคิดของผู้เชี่ยวชาญ	แนวคิดของหน่วยงานทางการศึกษา	ผลการวิจัยของนักวิชาการ	องค์ประกอบที่สังเคราะห์ได้
3	บรรยากาศและวัฒนธรรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและค่านิยมการทำงานที่เอื้อต่อการเรียนรู้	วัฒนธรรมองค์กรที่มีความสำคัญต่อการจัดการความรู้ การเปลี่ยนแปลงค่านิยมและพฤติกรรมการทำงานของครูและบุคลากรคือวัฒนธรรมการเรียนรู้ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่สำคัญของการเรียนรู้	บรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กรแบบเปิดเผยและร่วมมือกันทำงานมีผลต่อการจัดการความรู้มากที่สุด	วัฒนธรรมองค์กรที่มีความสำคัญต่อการจัดการความรู้ การเปลี่ยนแปลงค่านิยมและพฤติกรรมการทำงานของครูและบุคลากรคือวัฒนธรรมการเรียนรู้ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่สำคัญของการเรียนรู้แบบเปิดเผยและร่วมมือกันทำงาน
4	กระบวนการที่เป็นขั้นตอนของการนำความรู้จากแหล่งความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นส่วนสำคัญ	กระบวนการความรู้ที่เป็นการบริหารจัดการเพื่อนำความรู้จากแหล่งความรู้ไปให้ผู้ผู้ใช้ และเผยแพร่อย่างระบบ มีประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้เพื่อทำให้เกิดการปรับปรุงและนวัตกรรม	กระบวนการจัดการความรู้ โดยมีการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์เพื่อสร้างความรู้ใหม่เป็นส่วนสำคัญของกระบวนการ	กระบวนการจัดการความรู้ เป็นการบริหารจัดการเพื่อนำความรู้จากแหล่งความรู้ไปให้ผู้ผู้ใช้ และเผยแพร่อย่าง เป็นระบบ มีประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้เพื่อทำให้เกิดการปรับปรุงและนวัตกรรม โดยมีการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์เพื่อสร้างความรู้ใหม่เป็นส่วนสำคัญของกระบวนการ

ที่	แนวคิดของผู้เชี่ยวชาญ	แนวคิดของหน่วยงานทางการศึกษา	ผลการวิจัยของนักวิชาการ	องค์ประกอบที่สังเคราะห์ได้
5	วิสัยทัศน์การจัดการความรู้เป็นเป้าหมายของการจัดการความรู้		วิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์ที่เป็นสิ่งบ่งบอกถึงทิศทางในการปฏิบัติขององค์กร	วิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ เป็นเป้าหมายและสิ่งบ่งบอกถึงทิศทางในการจัดการความรู้ของโรงเรียน
6	มีคลังความรู้หรือมุมความรู้			-
7	การวัดผล	การวัดผลการจัดการความรู้	การนิเทศติดตามและประเมินผลเพื่อนำผลไปพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น	การนิเทศติดตามและประเมินผลเพื่อนำผลไปพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น
8	การยกย่องชมเชยและให้รางวัลเป็นแรงจูงใจ	การยกย่องชมเชยและให้รางวัลเพื่อเป็นแรงจูงใจ	การเสริมแรงเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากร โดยการส่งเสริมความก้าวหน้า การยกย่อง ชมเชย และการให้รางวัล	การเสริมแรงเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากร โดยการส่งเสริมความก้าวหน้า การยกย่อง ชมเชย และการให้รางวัล

ที่	แนวคิดของผู้เชี่ยวชาญ	แนวคิดของหน่วยงานทางการศึกษา	ผลการวิจัยของนักวิชาการ	องค์ประกอบที่สังเคราะห์ได้
9			<p>โครงสร้างองค์การที่มีการจัดระบบงานที่ชัดเจน มีบุคลากรรับผิดชอบ มีการกระจายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ และส่งเสริมการมีส่วนร่วม มีการวางแผน กำหนดขั้นตอนของการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบและกลไกการนิเทศ และมีการประกันคุณภาพภายใน</p>	<p>โครงสร้างการบริหารจัดการที่มีการจัดระบบงานที่ชัดเจน มีบุคลากรรับผิดชอบ มีการกระจายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ และส่งเสริมการมีส่วนร่วม มีการวางแผน กำหนดขั้นตอนของการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบมีระบบและกลไกการนิเทศ และมีการประกันคุณภาพภายใน</p>

จากการสังเคราะห์แนวคิดของผู้เชี่ยวชาญ หน่วยงานทางการศึกษาและผลการวิจัยของ นักวิชาการ สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการจัดการความรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย

- 1) โครงสร้างการบริหารจัดการที่มีระบบชัดเจน มีการกระจายอำนาจหน้าที่ให้บุคลากรรับผิดชอบ ส่งเสริมการมีส่วนร่วม มีการวางแผนกำหนดขั้นตอนของการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ มีระบบ และกลไกการนิเทศและการประกันคุณภาพภายใน
- 2) วิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ เป็น เป้าหมายและสิ่งบ่งบอกถึงทิศทางในการจัดการความรู้ของโรงเรียน
- 3) ครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่มีภาวะผู้นำในการเรียนรู้ มีความรู้ความสามารถและทักษะในการเรียนรู้และจัดการความรู้ เป็น แหล่งความรู้และเป็นผู้นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อกระบวนการจัดการศึกษา คิดและทำสิ่ง ใหม่ๆ อยู่เสมอ
- 4) กระบวนการจัดการความรู้ เป็นการบริหารจัดการเพื่อนำความรู้จากแหล่งความรู้ ไปให้ผู้รู้ และเผยแพร่อย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้เพื่อทำให้เกิดการปรับปรุงและ นวัตกรรม โดยมีการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์เพื่อสร้างความรู้ใหม่เป็นส่วน สำคัญของกระบวนการ
- 5) เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการสื่อสาร การค้นหา จัดเก็บ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำความรู้ไปใช้ได้โดยง่ายและรวดเร็วยิ่งขึ้น
- 6) การนิเทศติดตามและ ประเมินผล เพื่อนำผลไปพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น
- 7) วัฒนธรรมองค์กรที่มีความสำคัญต่อ การจัดการความรู้ การเปลี่ยนแปลงค่านิยมและพฤติกรรมการทำงานของครูและบุคลากร คือ วัฒนธรรมการเรียนรู้ ซึ่งเป็นพฤติกรรมสำคัญของการเรียนรู้แบบเปิดเผยและร่วมมือกันทำงาน และ
- 8) การเสริมแรงเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากรโดยการส่งเสริม ความก้าวหน้า การยกย่อง ชมเชยและการให้รางวัล

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการจัดการความรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน ประถมศึกษา

การสร้างรูปแบบการจัดการความรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการสร้างรูปแบบการจัดการความรู้โดยศึกษารูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนต้นแบบการจัดการความรู้ระดับประถมศึกษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลหนองคาย โรงเรียนบ้านนาสะแบง และโรงเรียนหัวน้ำใหญ่ประชาคม นำผลการศึกษามาสังเคราะห์หลอมรวมกับองค์ประกอบของการจัดการความรู้ในโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้จากการศึกษาในระยะที่ 1 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

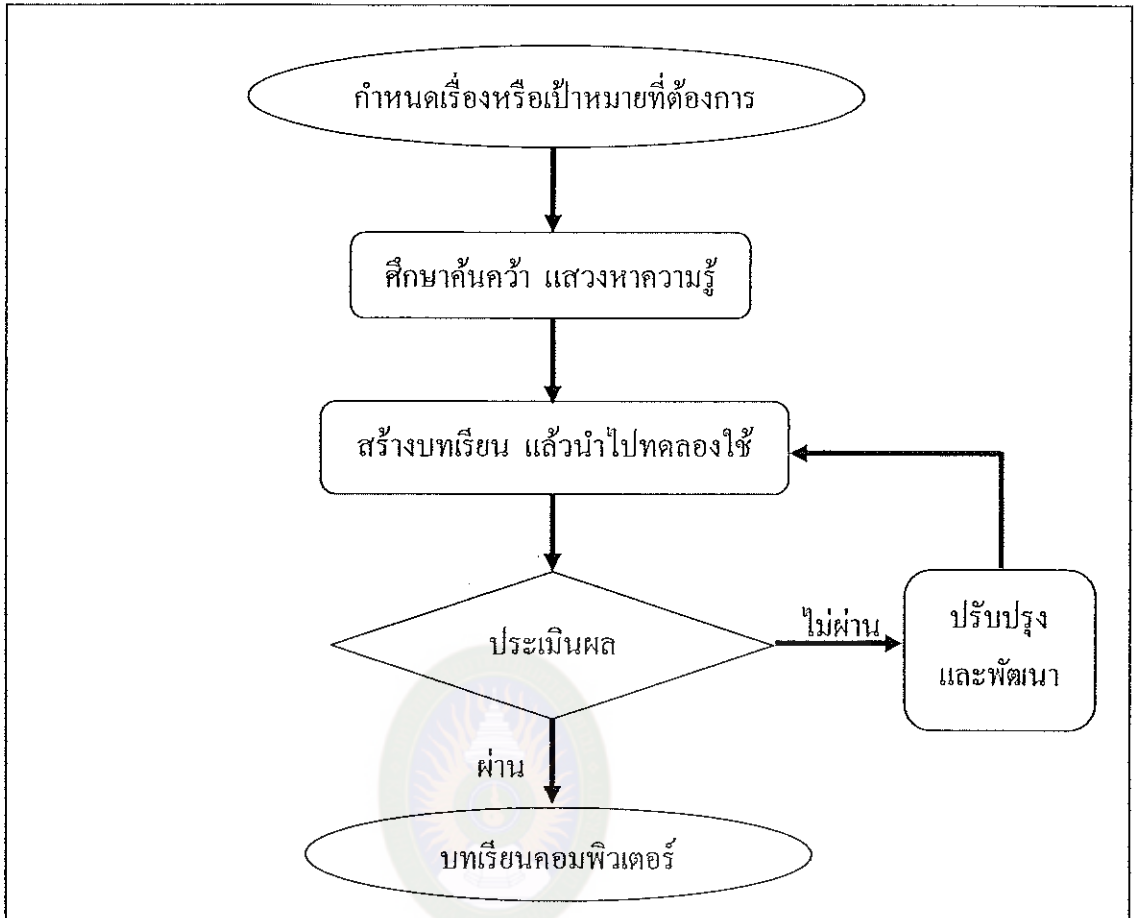
1. การศึกษารูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนต้นแบบการจัดการความรู้ระดับ ประถมศึกษา

1.1 โรงเรียนอนุบาลหนองคาย

โรงเรียนอนุบาลหนองคาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 239 หมู่ที่ 1 บ้านคอนตู ตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย รหัสไปรษณีย์ 43000 ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2510 เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียน 2,115 คน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 83 คน โรงเรียนอนุบาลหนองคาย เป็นโรงเรียนชั้นนำของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ได้รับการคัดเลือกให้เป็น World Class Standard School โดยนำการจัดการความรู้เข้ามาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2549 เป็นต้นมา ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จทั้งด้านการบริหารและการจัดการเรียนการสอน ซึ่งการจัดการความรู้ของโรงเรียนอนุบาลหนองคายนั้น เริ่มต้นจาก การกำหนดวิสัยทัศน์อันเป็นเป้าหมายของการดำเนินงานในแต่ละเรื่อง ทำการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น วิเคราะห์หาสาเหตุแล้วหาแนวทางแก้ไขปัญหา โดยการแสวงหาความรู้ที่จะนำมาใช้แก้ปัญหาซึ่งได้มาจากการศึกษาค้นคว้า เอกสาร ตำราและงานวิจัย จากการสืบค้นข้อมูลออนไลน์ ตลอดจนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการปฏิบัติงานของครูที่ประสบความสำเร็จ และเครือข่ายชุมชนนักปฏิบัติ จะทำให้เกิดแนวคิดใหม่ๆ ขึ้นมากมาย มีการปรับกิจกรรมการเรียนรู้ พัฒนาสื่อและนวัตกรรม ตลอดจนเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ต่างๆ ที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จากนั้นนำความรู้ที่ได้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนาความรู้หรือนวัตกรรมที่เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน นำไปใช้จัดกิจกรรมและพัฒนางานมีคุณภาพที่เชื่อถือได้ มีการนิเทศ ติดตามประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะ นำผลมาปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สุดท้ายคือนวัตกรรมแห่งความสำเร็จที่น่าภาคภูมิใจ

1.2 โรงเรียนบ้านนาสะแบง

โรงเรียนบ้านนาสะแบง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตั้งอยู่ หมู่ที่ 2 ตำบลนาสะแบง อำเภอศรีวิไล จังหวัดบึงกาฬ ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2481 เป็นโรงเรียนขนาดกลาง และเป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล ปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียน 550 คน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 31 คน การจัดการความรู้ของโรงเรียนบ้านนาสะแบงเริ่มจากปัญหาเกี่ยวกับเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ ซึ่งเด็กกลุ่มนี้จะมีปะปนอยู่ในทุกชั้นเรียนและจะไม่ได้ได้รับความสนใจจากครูมากนัก ในการแก้ปัญหา นักเรียนกลุ่มนี้คณะครูได้ประชุมและลงความเห็นว่าจะนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมาแก้ปัญหา เพราะเป็นสื่อที่นักเรียนสามารถเรียนรู้และเรียนซ้ำได้ด้วยตนเอง และเป็นสื่อที่กระตุ้นความสนใจของนักเรียนเป็นอย่างดี โรงเรียนบ้านนาสะแบงได้พัฒนานวัตกรรมที่เป็นสื่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การผันอักษรสำหรับนักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ขึ้น โดยเริ่มต้นจากการกำหนดเรื่องหรือเป้าหมายที่ต้องการ จากนั้นศึกษาค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับข้อดีของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ในแต่ละแบบ เช่น ความสามารถในการโต้ตอบกับผู้เรียน การใช้เสียงประกอบและภาพเคลื่อนไหว นอกจากนี้ ยังได้สอบถามผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนี้ ได้รับคำชี้แนะและแนวทางในการพัฒนา นำความรู้ที่ได้มาออกแบบและสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ซึ่งในบทเรียนผู้เรียนจะได้ยินเสียงบรรยายประกอบทุกหน้า ไม่ว่าจะ เป็นเมนู บทเรียน หรือแบบฝึกหัด เด็กที่อ่านไม่ออก ก็สามารถใช้ได้ แต่ครูจะต้องบอกให้นักเรียนพูดตามในการฝึกผันอักษร โดยใช้แนวคิดที่ว่า ดาดู หูฟัง ปากขยับ สมองคิดตาม และได้นำบทเรียนที่ได้ไปทดลองใช้กับนักเรียนเพื่อหาจุดบกพร่องและปรับปรุงและพัฒนาจนได้บทเรียนที่น่าพอใจ หลังจากนั้นได้นำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไปใช้กับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ และนักเรียนปกติทั่วไป ปรากฏว่าได้รับความสนใจและการตอบรับที่ดีจากนักเรียนทุกคน การพัฒนานวัตกรรมดังกล่าว ส่งผลให้โรงเรียนและครูผู้สอนได้รับรางวัลจากการคัดสรรหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของคุรุสภา ระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้โรงเรียนกลายเป็นแหล่งเรียนรู้และศึกษาดูงานของผู้ที่มีความสนใจอีกด้วย จากการศึกษารูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนบ้านนาสะแบง สรุปได้ดังแผนภาพที่ 16

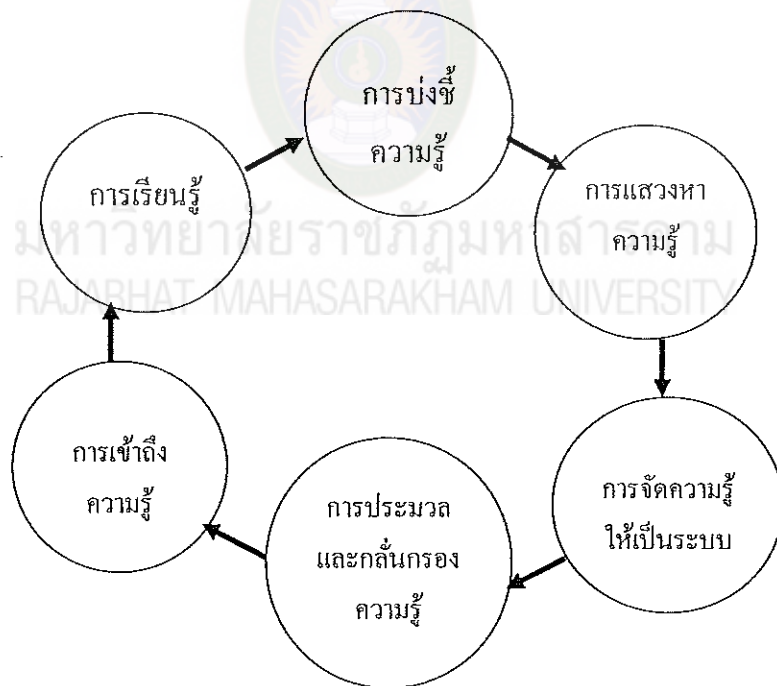

แผนภาพที่ 16 รูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนบ้านนาสะแบง

1.3 โรงเรียนห้วยใหญ่ประชาคม

โรงเรียนห้วยใหญ่ประชาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ตั้งอยู่เลขที่ 171 หมู่ที่ 11 ตำบลคอนกลอย อำเภอพิบูลย์รักษ์ จังหวัดอุดรธานี 41130 ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2479 เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียน 104 คนครูและบุคลากรทางการศึกษา 10 คน จัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนห้วยใหญ่ประชาคม มีผลงานดีเด่น เช่น การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพิ่มประสิทธิภาพองค์กรการศึกษาด้วยการจัดการความรู้ ปี 2549 – 2551 การพัฒนาองค์กร : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนห้วยใหญ่ประชาคม และผ่านเกณฑ์การประเมินระดับกลุ่มจังหวัดในการคัดเลือกสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทานระดับประถมศึกษาขนาดเล็ก ปีการศึกษา 2554 สำหรับการจัดการความรู้ของโรงเรียนห้วยใหญ่ประชาคมมีองค์ประกอบสำคัญ 3 องค์ประกอบคือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการจัดการความรู้ เพราะคนเป็นทั้งแหล่งความรู้และเป็นผู้นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ส่วนเทคโนโลยีนั้นเป็นเครื่องมือที่จะทำให้

คนใช้ค้นหา จัดเก็บ แลกเปลี่ยน รวมทั้งนำความรู้ไปใช้ได้โดยง่าย สะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น สำหรับกระบวนการจัดการความรู้ เป็นการบริหารจัดการเพื่อให้มีการนำความรู้ที่ได้จากแหล่งความรู้ไปใช้และทำให้เกิดการปรับปรุงหรือพัฒนาเป็นนวัตกรรมใหม่ๆ ให้เกิดขึ้น ส่วนกระบวนการจัดการความรู้ของโรงเรียนห้วยน้ำใหญ่ประชาคมมีขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) การบ่งชี้ความรู้ เป็นการพิจารณาโรงเรียนโดยรวมในเรื่อง วิทยุทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ และเป้าหมายของสถานศึกษาคืออะไร และถ้าจะให้บรรลุเป้าหมายเราจำเป็นต้องใช้อะไร และในขณะที่เดียวกันสถานศึกษาควรพิจารณาว่าในขณะที่เรามีความรู้อะไรบ้าง อยู่ในรูปแบบใดและอยู่ที่ใด 2) การแสวงหาความรู้ เป็นการแสวงหาความรู้ใหม่จากภายนอกสถานศึกษาและรักษาความรู้เก่าไว้ ขณะเดียวกันต้องขจัดความรู้ที่ไม่ได้ใช้ออกไป 3) การจัดความรู้ให้เป็นระบบ เน้นวางแผน โครงสร้างความรู้ เพื่อเก็บความรู้อย่างเป็นระบบ 4) การประมวลและกลั่นกรองความรู้ โดยการปรับปรุงเนื้อหาให้สมบูรณ์ปรับปรุงรูปแบบเอกสารให้เป็นมาตรฐาน ให้เป็นภาษาเดียวกัน 5) การเข้าถึงความรู้ เป็นการทำให้ผู้ใช้ความรู้เข้าถึงความรู้ได้ง่าย สะดวก โดยใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของสถานศึกษา e-mail และ Face Book และ 6) การเรียนรู้ ที่เกิดจากประสบการณ์ที่ครูและนักเรียนร่วมกันนำความรู้ไปใช้ดังแผนภาพที่ 17

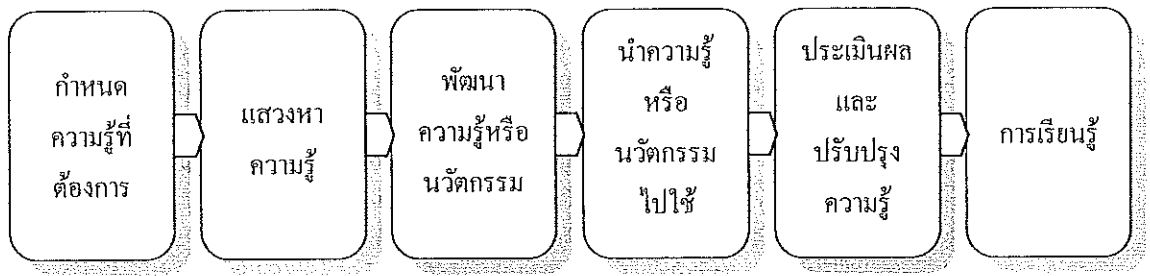
แผนภาพที่ 17 รูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนห้วยน้ำใหญ่ประชาคม

การศึกษารูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนต้นแบบการจัดการความรู้ระดับ
ประถมศึกษา สรุปลงได้ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการศึกษารูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนต้นแบบการจัดการความรู้
ระดับประถมศึกษา

โรงเรียน อนุบาลหนองคาย	โรงเรียน บ้านนาสะแบง	โรงเรียน ห้วยน้ำใหญ่ประชาคม	สรุปผลการศึกษา
การกำหนดเป้าหมาย การดำเนินงาน	การกำหนดเรื่อง ต้องการ	การบ่งชี้ความรู้	การกำหนดความรู้ที่ ต้องการ
การแสวงหา ความรู้	การศึกษา ค้นคว้า หาความรู้	การแสวงหา ความรู้	การแสวงหา ความรู้
การพัฒนาความรู้ หรือนวัตกรรม	การสร้าง บทเรียน	การจัดความรู้	การพัฒนาความรู้ หรือนวัตกรรม
การนำความรู้ไปใช้ จัดกิจกรรม	การนำบทเรียน ไปทดลองใช้	การเข้าถึงหรือนำ ความรู้ไปใช้	การนำความรู้หรือ นวัตกรรมไปใช้
การประเมินผล ปรับปรุงและพัฒนา	การประเมินผล ปรับปรุงและพัฒนา	การประมวล ถักนกรองความรู้	การประเมินผลและ ปรับปรุงความรู้
		การเรียนรู้	การเรียนรู้

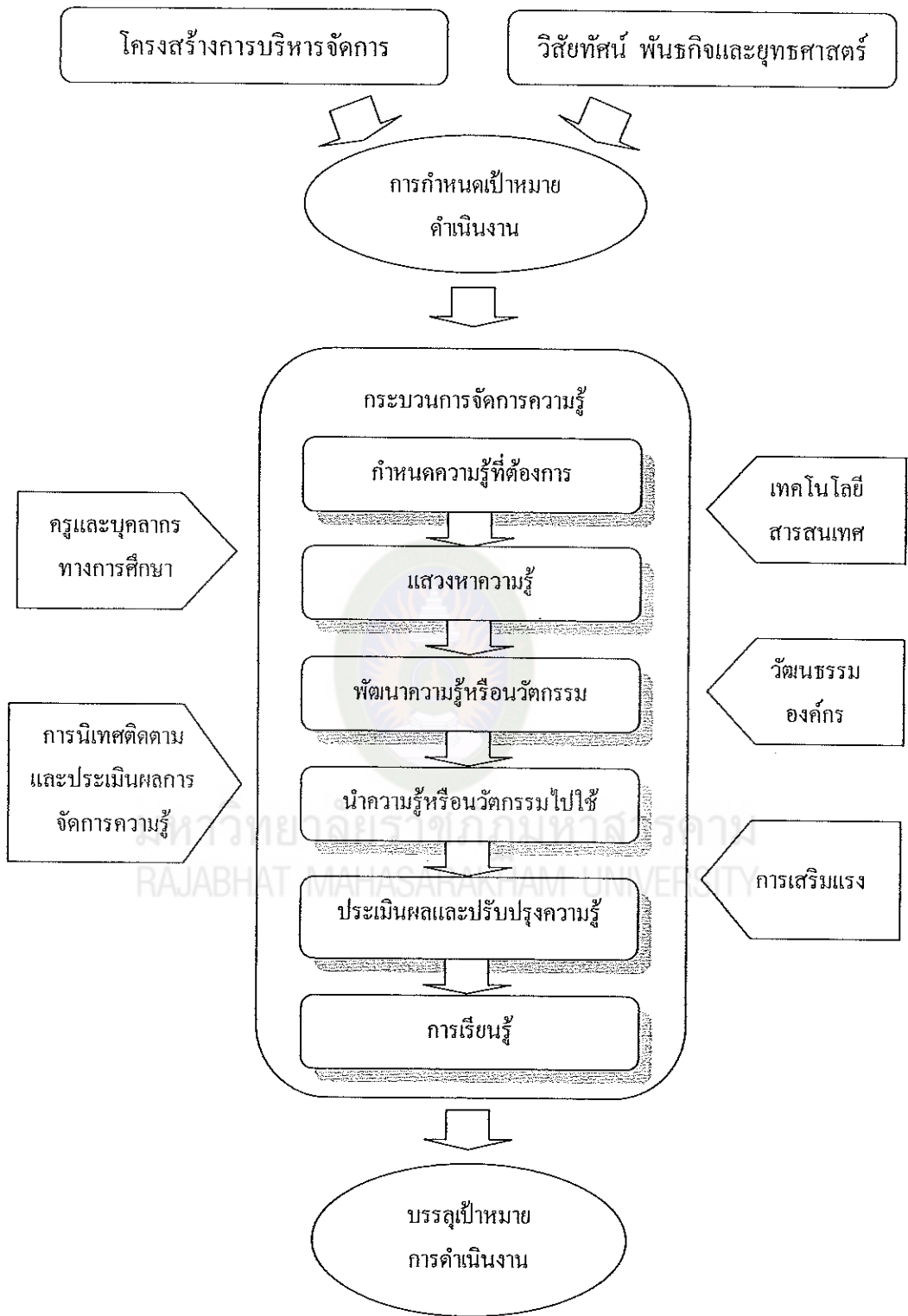
จากการศึกษารูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนต้นแบบการจัดการความรู้ สรุปได้ว่า
โรงเรียนต้นแบบการจัดการความรู้ทั้ง 3 โรงเรียนมีรูปแบบการจัดการความรู้ที่คล้ายคลึงกัน ได้แก่
1) การกำหนดความรู้ที่ต้องการ 2) การแสวงหาความรู้ 3) การพัฒนาความรู้หรือนวัตกรรม 4) การ
นำความรู้หรือนวัตกรรมไปใช้ 5) การประเมินผลและปรับปรุงความรู้ และ 6) การเรียนรู้ ซึ่งสรุป
ได้ดังแผนภาพที่ 18

แผนภาพที่ 18 รูปแบบการจัดการความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์รูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนต้นแบบการจัดการความรู้ระดับประถมศึกษา

2. การสร้างรูปแบบการจัดการความรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา

สร้างรูปแบบการจัดการความรู้โดยสังเคราะห์รูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนต้นแบบการจัดการความรู้และองค์ประกอบของการจัดการความรู้ในโรงเรียนประถมศึกษาที่ศึกษาได้ในระยะที่ 1 สร้างเป็นร่างรูปแบบการจัดการความรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา ดังแผนภาพที่ 19

แผนภาพที่ 19 รำรูปแบบการจัดการความรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน
ประถมศึกษา

3. การตรวจสอบเพื่อยืนยันความถูกต้อง เหมาะสมของรูปแบบการจัดการความรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา

ผู้วิจัยได้นำร่างรูปแบบการจัดการความรู้ที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อวิพากษ์และประเมินรูปแบบการจัดการความรู้ด้านความถูกต้อง ความเหมาะสมและด้านการนำไปใช้ โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะและประเมินความถูกต้อง เหมาะสมและการนำรูปแบบที่สร้างขึ้นไปใช้ ผลปรากฏว่า ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ารูปแบบการจัดการความรู้ที่สร้างขึ้นมีความถูกต้อง เหมาะสม 9 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนการนำไปใช้ มีผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วย 8 คน คิดเป็นร้อยละ 88.89 อีก 1 คน ให้ความเห็นว่าไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 11.11

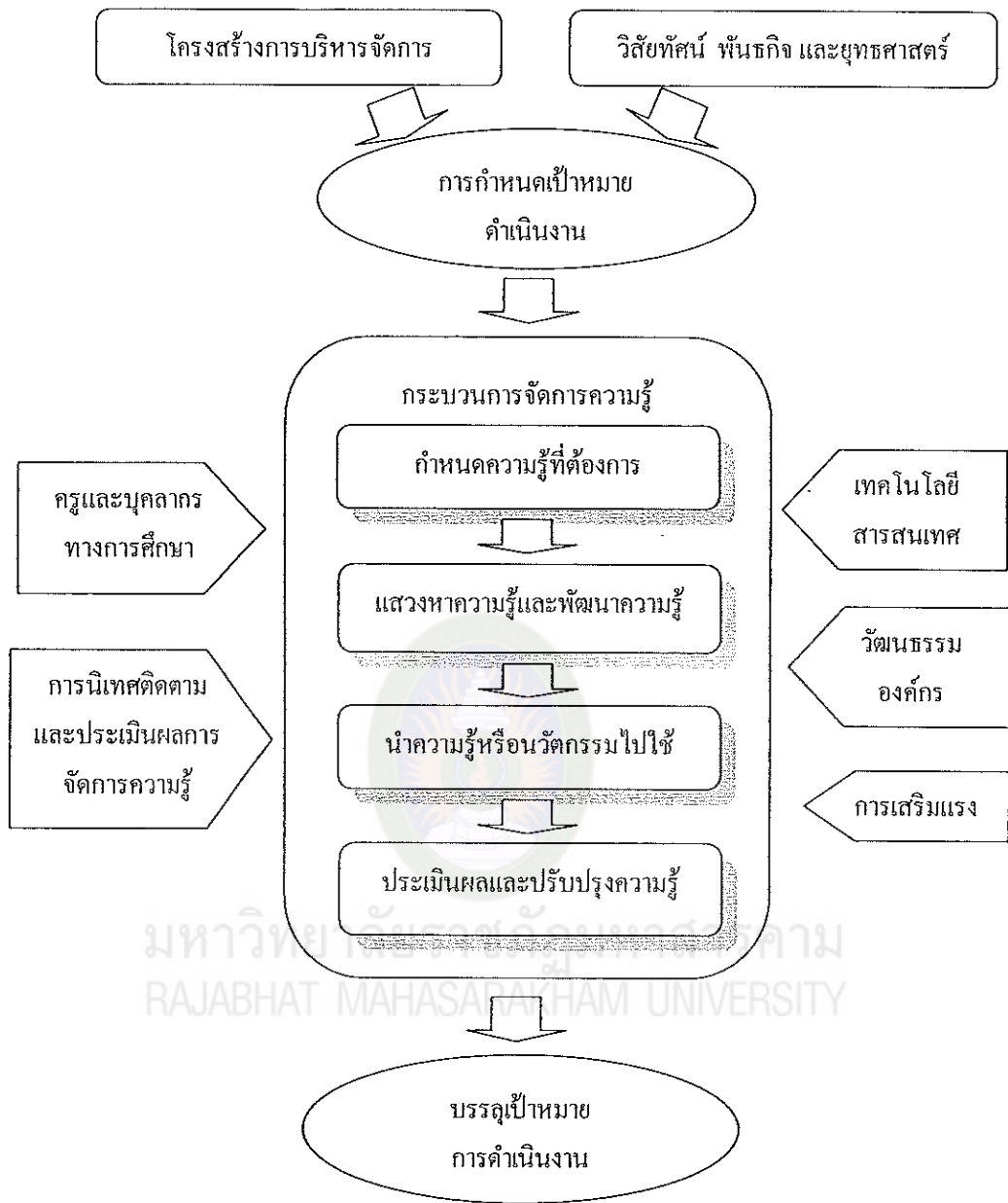
4. ความเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า รูปแบบการจัดการความรู้ที่เริ่มต้นจากการกำหนดเป้าหมายของดำเนินงานมีความเหมาะสมดีแล้ว และได้เสนอแนะให้มีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของผู้เรียนประกอบด้วย ถึงแม้ว่าในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนนั้นจะมีมาตรฐานการศึกษาเป็นเป้าหมายที่ต้องดำเนินการให้บรรลุก็ตาม ทั้งนี้เพื่อให้การกำหนดระดับคุณภาพมาตรฐานสอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน และในการกำหนดเป้าหมายควรเป็นการกำหนดเป้าหมายที่ท้าทายความสามารถของครูและผู้เรียน จะทำให้ครูมีความกระตือรือร้นต่อการบรรลุเป้าหมายมากขึ้น ในการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานจะต้องมีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับ โครงสร้างการบริหารจัดการ วัฒนธรรม พันธกิจและยุทธศาสตร์ของโรงเรียนด้วย ส่วนกระบวนการจัดการความรู้ ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยกับกระบวนการจัดการความรู้และให้คำแนะนำว่า การกำหนดความรู้ที่ต้องการจะต้องพิจารณาถึงแหล่งความรู้ที่จะนำมาใช้ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ทั้งความรู้ที่ฝังลึกอยู่ในตัวครูและบุคลากรทางการศึกษาและความรู้ที่อยู่ในเอกสารหรือตำราด้วย สำหรับการแสวงหาความรู้ ก็ต้องกำหนดแหล่งความรู้ให้ชัดเจน เพราะการแสวงหาความรู้เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากในการจัดการความรู้ โดยจะต้องมีการระบุความรู้ที่ต้องการใช้ กำหนดแหล่งความรู้ที่จะสามารถสืบค้นได้โดยสะดวก เพราะในการแสวงหาความรู้นั้นครูส่วนใหญ่จะแสวงหาความรู้ที่เป็น Explicit มากกว่าความรู้ที่เป็น Tacit เนื่องจากความรู้ Explicit หาได้ง่าย มีอยู่ทั่วไปทั้งที่เป็นเอกสารและบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ส่วนความรู้ Tacit ที่เป็นความรู้ฝังลึกอยู่ในตัวครูผู้มีผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศนั้นจะหาได้ยาก จะต้องใช้ระบบการบริหารจัดการเข้ามาช่วย ในการจัดให้มีเวทีการแลกเปลี่ยนความรู้อย่างเป็นทางการก่อน เพื่อเป็นการสร้างความคุ้นเคยและความไว้วางใจกันระหว่างครูผู้สอนในกลุ่มสาระเดียวกันก่อน การถ่ายทอดความรู้จากครูผู้เป็นเจ้าของ Best Practice จึงจะเกิดขึ้น ต้องทำให้ครูมีความรู้สึกเป็นพวกเดียวกันก่อน ผู้บริหารจะมีบทบาทสำคัญในการติดต่อประสานงาน สร้างความเข้าใจกับครูผู้เป็นเจ้าของความรู้เพื่อให้เกิดการถ่ายทอดความรู้อย่างสร้างสรรค์ เปิดเผย ด้วยความเต็มใจ ในการจัดเวทีแลกเปลี่ยนความรู้ควรจัดบรรยากาศของการแลกเปลี่ยนความรู้โดยใช้วิธี

“สุนทรียสนทนา” ก็จะทำให้ไม่เกิดข้อขัดแย้งในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สำหรับการพัฒนาความรู้ หรือนวัตกรรม ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าควรนำขั้นตอนนี้ไปหลอมรวมกับขั้นตอนการแสวงหาความรู้ เพราะในการแสวงหาความรู้จะมีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนความรู้เพื่อสกัดขุมความรู้ของครูแต่ละคนให้ออกมาเป็นแก่นความรู้ให้ได้ และแก่นความรู้แต่ละแก่นก็คือความรู้ใหม่ที่เกิดจากการระดมความคิด หลอมรวมความรู้จากครูที่อยู่แล้ว ถือได้ว่าเป็นการพัฒนาความรู้ใหม่หรือนวัตกรรมใหม่แล้ว จะขาดเพียงการประยุกต์ความรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นเท่านั้น ที่จะต้องเป็นหน้าที่ของครูผู้สอน ในการนำไปดำเนินการต่อไป และในการนำความรู้หรือนวัตกรรมไปใช้ ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยในขั้นตอนนี้เพราะเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าขั้นตอนอื่น เพราะเป็นขั้นตอนที่ทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้บรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ ในการนำความรู้ไปใช้ครูควรมีการวางแผนการจัดกิจกรรมอย่างชัดเจน ต้องมีการเตรียมความพร้อมทั้งทางด้านตัวผู้เรียน วัสดุ อุปกรณ์ หรืออาคารสถานที่ที่จะเอื้ออำนวยให้การนำความรู้หรือนวัตกรรมไปใช้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในที่สุด ส่วนการประเมินผลและปรับปรุงความรู้ ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยกับขั้นตอนนี้ เพราะเป็นขั้นตอนของการตัดสินใจว่า ความรู้หรือนวัตกรรมที่ครูสร้างขึ้นมีคุณภาพมากน้อยเพียงใด ผู้ทรงคุณวุฒิยังได้เสนอแนะเกี่ยวกับเครื่องมือที่จะนำมาใช้ในการประเมินผลว่า ควรจะมีคุณภาพที่เชื่อถือได้ ทั้งด้านความตรง ความเที่ยง และความเชื่อมั่น เพื่อให้เป็นไปตามหลักของการวัดและประเมินผล โดยครูสามารถสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลจากคลังข้อสอบของโรงเรียน แล้วนำไปทดลองหาประสิทธิภาพของแบบทดสอบ ปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ก่อนนำมาใช้ ก็จะทำให้ผลที่เกิดจากการประเมินมีความน่าเชื่อถือใช้เป็นข้อมูลเพื่อการอ้างอิงได้ สำหรับการเรียนรู้อีก ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า การเรียนรู้อาจเกิดกับผู้ดำเนินการจัดการความรู้ทุกขั้นตอนนี้ นับตั้งแต่ขั้นตอนแรก เป็นต้นไป เพราะผู้จัดการความรู้ย่อมได้เรียนรู้ถึงวิธีการทำงานในแต่ละขั้นตอนนี้ให้ประสบความสำเร็จอยู่แล้ว ไม่จำเป็นต้องนำมากำหนดเป็นขั้นตอนในการจัดการความรู้ ส่วนองค์ประกอบที่ส่งเสริมให้การจัดการความรู้ประสบความสำเร็จ ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศ วัฒนธรรมองค์กร การนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการความรู้และการเสริมแรง ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยและเห็นว่ามีความเหมาะสมดีแล้ว

5. การปรับปรุงรูปแบบการจัดการความรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

จากความเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ตลอดจนผลการประเมินความถูกต้อง และความเหมาะสมของรูปแบบ ได้นำมาปรับปรุงให้เป็นรูปแบบที่มีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนประถมศึกษาคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ได้รูปแบบการจัดการความรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนดังแผนภาพที่ 20

แผนภาพที่ 20 รูปแบบการจัดการความรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา

จากแผนภาพที่ 20 เป็นรูปแบบการจัดการความรู้ที่ได้ปรับปรุงจากความเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยให้หลอมรวมการแสวงหาความรู้กับการพัฒนาความรู้หรือนวัตกรรมความรู้ไว้เป็นขั้นตอนเดียวกัน คือ การแสวงหาและพัฒนาความรู้ สรุปรูปแบบของการจัดการความรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา ดังนี้

1. การกำหนดเป้าหมายการดำเนินงาน (Desired State) เป็นการกำหนดสิ่งที่ต้องการหรือคาดหวังที่จะให้เกิดขึ้นหลังจากการจัดการความรู้ ได้แก่ คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษา

ขั้นพื้นฐานและจะต้องสอดคล้องสัมพันธ์กับโครงสร้างการบริหารจัดการวิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์ของโรงเรียน

2. กระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management Process) เป็นขั้นตอนของการดำเนินการนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติเพื่อการบรรลุเป้าหมายของการดำเนินงาน ประกอบด้วย

2.1 การกำหนดความรู้ที่ต้องการ (Knowledge Define) เป็นการกำหนดหรือระบุว่าความรู้ใดที่ครูต้องการใช้หรือต้องการเรียนรู้ ซึ่งจะต้องคำนึงถึงความจำเป็น ชนิดและประเภทของงานที่จะปฏิบัติ เพื่อให้การจัดการความรู้มีจุดเน้น และมีความเป็นไปได้ในการบรรลุตามวิสัยทัศน์ นโยบาย พันธกิจ ยุทธศาสตร์ ค่านิยมและเป้าหมายของโรงเรียน

2.2 การแสวงหาและพัฒนาความรู้ (Knowledge Acquisition and Knowledge Development) เป็นการศึกษาค้นหาหาความรู้ทั้งจากภายในและภายนอกโรงเรียน ทั้งความรู้ที่เป็น Tacit Knowledge และ Explicit Knowledge โดยรวบรวมจากความรู้ที่อยู่ในเอกสาร ตำราหรือความรู้ที่มีอยู่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และความรู้จากครูผู้มีผลปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Best Practice) และเป็นแบบอย่างที่ดี ที่จะได้มาโดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบ่งปันประสบการณ์ (Knowledge Sharing) เป็นการค้นหาความรู้ฝังลึกที่มีอยู่ในตัวครูว่ามีวิธีการปฏิบัติอย่างไรจึงประสบผลสำเร็จ ผ่านการเล่าเรื่อง (Story Telling) และนำมาประมวลผลและกลั่นกรอง (Knowledge Codification and Refinement) สกัดขุมความรู้ (Knowledge Assets) หลอมรวมวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศของทุกคนให้เป็นแก่นความรู้ (Core Competence) ซึ่งเป็นการพัฒนาความรู้หรือนวัตกรรม (Knowledge Development) ที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต่อไป

2.3 การนำความรู้หรือนวัตกรรมไปใช้ (Knowledge Use) เป็นกิจกรรมที่ให้ความสำคัญกับการนำความรู้หรือนวัตกรรมที่ได้พัฒนาแล้วไปจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

2.4 การประเมินผลและปรับปรุงความรู้ (Assessment) เป็นการตรวจสอบผลจากการใช้ความรู้หรือนวัตกรรม โดยการประเมินคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำผลการประเมินมาปรับปรุงความรู้หรือนวัตกรรมให้มีความถูกต้อง สมบูรณ์มากที่สุด จัดเก็บความรู้หรือนวัตกรรมที่ปรับปรุงจนมีความสมบูรณ์แล้วให้เป็นระบบและเผยแพร่ให้ครูผู้สนใจนำไปใช้ต่อไป

3. องค์ประกอบที่ส่งเสริมการจัดการความรู้ ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศ วัฒนธรรมองค์กร การนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการความรู้และการเสริมแรง ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่ส่งเสริมให้การจัดการความรู้มีประสิทธิภาพ

ระยะที่ 3 การทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการความรู้ในการพัฒนา คุณภาพผู้เรียน

3.1 การทดลองใช้รูปแบบการจัดการความรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ผู้วิจัย ดำเนินการดังนี้

3.1.1 ผู้วิจัยได้ติดต่อประสานงานกับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ด้วยตนเอง เพื่อสร้างความเข้าใจและขอ
ความร่วมมือในการทดลองใช้รูปแบบการจัดการความรู้ที่สร้างขึ้น มีโรงเรียนที่ยินดีร่วมทดลองใช้
รูปแบบการจัดการความรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่

1) โรงเรียนบ้านกวาดโลกสว่าง ตั้งอยู่เลขที่ 44 หมู่ที่ 2 ตำบลนาข่า อำเภอ ท่า
บ่อ จังหวัดหนองคาย เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ปีการศึกษา 2555 มีนักเรียน 254 คน
ครูและบุคลากรทางการศึกษา 16 คน มีนายสฤณี ใจหาญ เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน

2) โรงเรียนโพนสีลาจามวิทยา ตั้งอยู่เลขที่ 105 หมู่ที่ 2 ตำบลบ้านด่อน อำเภอ
ท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย เป็นโรงเรียนขนาดกลาง ปีการศึกษา 2555 มีนักเรียน 180 คน ครูและ
บุคลากรทางการศึกษา 12 คน มีนายประยงค์ โคตรชมภู เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน

3) โรงเรียนบ้านถิ่นทอนเหนือ ตั้งอยู่หมู่ที่ 6 ตำบลพระพุทธรบาท อำเภอ
ศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ปีการศึกษา 2555 มีนักเรียน 66 คน ครู
และบุคลากรทางการศึกษา 7 คน มีนายมงคล ผิวผ่อง เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน

3.1.2 ผู้วิจัยนำรูปแบบการจัดการความรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่สร้างขึ้นไป
ทดลองใช้กับโรงเรียนที่เป็นกลุ่มทดลอง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ระหว่างเดือน
พฤศจิกายน 2555 ถึงเดือนมีนาคม 2556 โดยก่อนดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการจัดการความรู้
ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลผลของการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านคุณภาพผู้เรียนที่ประเมินโดย
ผู้ประเมินภายนอกของสำนักงานประเมินคุณภาพการศึกษาและรับรองมาตรฐานการศึกษา (ส.ม.ศ.)
รอบที่ 2 เพื่อใช้เป็นข้อมูลก่อนดำเนินการทดลอง และได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความรู้
ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการตามรูปแบบการจัดการความรู้ให้แก่ครูในโรงเรียนที่เป็นกลุ่ม
ทดลอง ดังนี้

วันที่ 7 พฤศจิกายน 2555 เวลา 10.30 – 12.00 น. ที่โรงเรียนบ้านกวาดโลกสว่าง

วันที่ 9 พฤศจิกายน 2555 เวลา 13.30 – 15.00 น. ที่โรงเรียนบ้านถิ่นทอนเหนือ

วันที่ 14 พฤศจิกายน 2555 เวลา 10.00 – 11.30 น. ที่โรงเรียนโพนสีลาจามวิทยา

ผลของการดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการปรากฏว่าได้รับความสนใจจากครูและ
ผู้บริหาร โรงเรียนเป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูผู้สอนที่กำลังจัดทำผลงานทางวิชาการ จะให้ความ

สนใจเป็นพิเศษ เพราะเป็นแนวทางในการพัฒนานวัตกรรมที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอีกแนวทางหนึ่ง

3.1.3 กลุ่มทดลองได้ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการจัดการความรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2555 ถึงเดือนมีนาคม 2556 โดยดำเนินการเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานตามปกติ

3.1.4 ผู้วิจัยติดตามผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองเป็นระยะจนครบกำหนดระยะเวลาดำเนินการ

3.1.5 ดำเนินการประเมินคุณภาพผู้เรียน โดยใช้แบบประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 1 โดยคณะกรรมการติดตามตรวจสอบประเมินผลและนิเทศการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 1 ใช้เวลาประเมินโรงเรียนละ 1 วัน ดังนี้

วันที่ 21 มีนาคม 2556 ที่โรงเรียนบ้านถิ่นทอนเหนือ

วันที่ 22 มีนาคม 2556 ที่โรงเรียน โพนศิลางามวิทยา

วันที่ 23 มีนาคม 2556 ที่โรงเรียนบ้านกวดโลกสว่าง

3.2 ผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการความรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของคณะกรรมการติดตามตรวจสอบประเมินผลและนิเทศการศึกษา สำนักงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 1 ปรากฏผลดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการประเมิน มาตรฐานการศึกษา	ร.ร.บ้านกวด โคกสว่าง		ร.ร.โพนศิลางาม วิทยา		ร.ร.บ้านดินทอน เหนือ	
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
1. ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีและมี สุนทรียภาพ	3.50	4.83	3.33	4.67	3.50	5.00
2. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและ ค่านิยมที่พึงประสงค์	3.25	5.00	3.50	5.00	3.50	5.00
3. ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหา ความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	3.75	4.25	4.00	5.00	3.75	4.50
4. ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด อย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสม เหตุผล	2.75	4.50	2.75	4.75	2.50	4.50
5. ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็น ตามหลักสูตร	3.25	4.75	3.50	4.75	3.25	4.75
6. ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รัก การทำงาน สามารถทำงานร่วมกับ ผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ สุจริต	3.50	5.00	3.50	4.75	3.50	4.75

จากตารางที่ 7 แสดงผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่ง
ผู้วิจัยได้นำไปทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลก่อนการทดลองและหลังการทดลองใช้รูปแบบการ
จัดการความรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้การทดสอบ Wilcoxon (The Wilcoxon Matched
Paris Signed-Rank Test) ปรากฏผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตารางที่ 8 ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนของ โรงเรียนบ้านกวาดโลกสว่าง

คะแนนประเมิน	\bar{X}	SD	Z	Sig.
ก่อนการทดลอง	3.33	.34		.027*
หลังการทดลอง	4.72	.30	-2.214	

หมายเหตุ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 8 ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนของ โรงเรียนบ้านกวาดโลกสว่าง โดยรวมพบว่า คะแนนประเมินหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่า Sig. ที่ได้จากการทดสอบมีค่าเท่ากับ .027

ตารางที่ 9 ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนของ โรงเรียนโพธิ์กลางามวิทยา

คะแนนประเมิน	\bar{X}	SD	Z	Sig.
ก่อนการทดลอง	3.43	.40		.027*
หลังการทดลอง	4.82	.14	-2.207	

หมายเหตุ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 9 ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนของ โรงเรียนโพธิ์กลางามวิทยา โดยรวมพบว่า คะแนนประเมินหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่า Sig. ที่ได้จากการทดสอบมีค่าเท่ากับ .027

ตารางที่ 10 ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนของ โรงเรียนบ้านถิ่นทอนเหนือ

คะแนนประเมิน	\bar{X}	SD	Z	Sig.
ก่อนการทดลอง	3.33	.44		.026
หลังการทดลอง	4.75	.22	-2.226	

หมายเหตุ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 10 ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนของ โรงเรียนบ้านถิ่นทอนเหนือ โดยรวมพบว่า คะแนนประเมินหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่า Sig. ที่ได้จากการทดสอบมีค่าเท่ากับ .026

การดำเนินการวิจัย เรื่อง รูปแบบการจัดการความรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่ได้
ดำเนินการมาตั้งแต่ต้น สรุปได้ดังแผนภาพที่ 21

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของการจัดการความรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา
ศึกษาจากแนวคิดของผู้เชี่ยวชาญและหน่วยงานทางการศึกษา รวมทั้งผลการวิจัยของนักวิชาการ ผล
การศึกษา พบว่า มีองค์ประกอบสำคัญ 8 องค์ประกอบ คือ 1) โครงสร้างการบริหารจัดการ 2) วิสัยทัศน์
พันธกิจและยุทธศาสตร์ของโรงเรียน 3) ครูและบุคลากรทางการศึกษา 4) กระบวนการจัดการความรู้
5) เทคโนโลยีสารสนเทศ 6) การนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการความรู้ 7) วัฒนธรรมองค์กร
และ 8) การเสริมแรง

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการจัดการความรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
สร้างรูปแบบโดยสังเคราะห์จากรูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนต้นแบบการจัดการความรู้ระดับ
ประถมศึกษาและองค์ประกอบของการจัดการความรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา ตรวจสอบและยืนยันความ
ถูกต้องเหมาะสม โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก ได้รูปแบบการจัดการความรู้ที่ประกอบด้วย

1. การกำหนดเป้าหมายการดำเนินงาน ที่สอดคล้องสัมพันธ์กับ โครงสร้างการบริหารจัดการ วิสัยทัศน์
พันธกิจและยุทธศาสตร์ของโรงเรียน
2. กระบวนการจัดการความรู้ ประกอบด้วย
 - 2.1 การกำหนดความรู้ที่ต้องการ
 - 2.2 การแสวงหาความรู้และพัฒนาความรู้
 - 2.3 การนำความรู้หรือนวัตกรรมไปใช้
 - 2.4 การประเมินผลและปรับปรุงความรู้
3. องค์ประกอบที่ส่งเสริมการจัดการความรู้ ได้แก่ 1) ครูและบุคลากร 2) เทคโนโลยีสารสนเทศ 3)
การนิเทศติดตามและประเมินผล 4) วัฒนธรรมองค์กร และ 5) การเสริมแรง

ระยะที่ 3 ทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการความรู้
ทดลองใช้รูปแบบการจัดการความรู้กับโรงเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย 3 โรงเรียน ใช้เวลา 1 ภาคเรียน
ประเมินผลการทดลองโดยการเปรียบเทียบผลการดำเนินการก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการ
จัดการความรู้ด้วยวิธีการของ Wilcoxon (The Wilcoxon Matched Paris Signed-Rank Test)

แผนภาพที่ 21 แผนผังแสดงกระบวนการวิจัยรูปแบบการจัดการความรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
ของโรงเรียนประถมศึกษา